

**Karolinska
Institutet**

MC.20231231

Bevakning av ny information om etik. December 2023

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Etikbevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Nyhetsbrevet skickas en gång/vecka till den som önskar prenumerera. Anmälan till marie.chenik@ki.se

Varje månad publiceras en sammanställning av nyhetsbreven på: [Praktiskt om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](https://www.ki.se/praktiskt-om-etik)
Synpunkter och förslag välkomnas!

Julmarknad i Prag december 2023. Inlägg av *Culture Critic* på X.

Postal address
Karolinska Institutet
171 77 Stockholm
SWEDEN

Visiting address
Tomtebodavägen 18A
Stockholm

Telephone
+46-8-524 80 000, switch

E-Mail
marie.chenik@ki.se
Web
[ki.se](https://www.ki.se)

Org. number 202100 2973

Vecka 52

21 december. [Regleringsbrev med nyheter inom hälso- och sjukvårdsområdet har beslutats - Regeringen.se](#)

Dir. 2023:177. 21 december. [Samordnare för en nationell digital infrastruktur i hälso- och sjukvården - Regeringen.se](#)

Pressmeddelande. 22 december. [Regeringen skärper lärosätenas återrapporteringskrav om informationssäkerhet - Regeringen.se](#)

Nytt uppdrag till Länsstyrelserna. 28 december. [Insatser för främjande av mänskliga rättigheter nationellt - Regeringen.se](#)

Vid flera tillfällen då utredningar skickas på remiss saknas Institutet för mänskliga rättigheter på listan. [Regeringskansliet glömmer Institutet för mänskliga rättigheter - Altinget: Rikspolitik](#)

Särläkemedel. Nytt etiskt uttalande. Delegationen för medicinsk etik. SLS. 18 december. [etiskt-uttalande_yttrande-om-prioritering-av-behandling-for-sallsynta-sjukdomar_231218.pdf \(sls.se\)](#)

Lotta Håkansson Reumatikerförbundet, Jon Thorkell Einarsson Svensk reumatologisk förening (SRF). ["Tvinga inte reumatikerna till ständiga byten av medicin" - DN.se](#)

Stefan Jansson nationella arbetsgruppen för diabetes, Ylva Trolle Lagerros centrum för obesitas i Region Stockholm. [Två experter om Läkemedelsverkets syn på Ozempic - Dagens Medicin](#)

Linda Hunters sjuksköterska på vårdcentral. ["Jag ägnar mycket tid åt att förklara journalen" - Dagens Medicin](#)

Läkare måste kunna rapportera om missförhållanden i vården utan att riskera repressalier. [Arbetsdomstolen tar upp visseblåsar domen \(lakartidningen.se\)](#)

Läkare på Capio har haft ekonomiska incitament att bokföra läkarbesök som akutbesök. [Läkarförbundet: "Capios agerande strider mot våra etiska regler" | SVT Nyheter](#)

Dödshjälp. [Staffan Bergström friad för narkotikabrott i fall med ALS-sjuk \(lakartidningen.se\)](#)

Överklagandenämnden för etikprövning (Önep) har åtalsanmält avhandlingen som godkändes vid Lunds universitet i början av året. [Avhandling om politisk islam åtalsanmäld | SvD](#)

Två forskare inom cancerområdet har gjort sig skyldiga till oredlighet i flera artiklar – det anser Nämnden för prövning av oredlighet i forskning, Npof. [KI-forskare fälls för forskningsfusk \(lakartidningen.se\)](#)

Arbetsdomstolen. Vårdbolaget hade rätt skickade hem utan lön tre undersköterskor som inte ville vaccinera sig mot covid-19. [2023-12-20, AD 2023 nr 75 - Arbetsdomstolen](#)

DO. Det är diskriminering när vårdpersonal antecknar ett annat kön i journalen än det patienten uppgett sig tillhöra. [Vårdpersonal felkönade patienter i journalanteckningar | DO](#)

DO. Många arbetsgivare känner inte till att de redan idag använder sig av AI eller annan automatiserat beslutfattande. [AI och risker för diskriminering i arbetslivet | DO](#)

James Stowe. [Advance Care Planning: Responding to the Need for Diverse Communities' Participation - Center for Practical Bioethics](#)

Parent B, Kates OS, Arap W, et al. *Research involving the recently deceased: ethics questions that must be answered*. Journal of Medical Ethics Published Online First: 08 December 2023. <https://doi.org/10.1136/jme-2023-109413>

Medical Ethics Conference. Call för abstract closes 31 march. [UMEC - Centre for Research Ethics & Bioethics \(CRB\) - Uppsala University, Sweden \(uu.se\)](#)

Vecka 51

Vinterbild publicerad av Oxford Sparks på X (Twitter).

Ukraine: Increased attacks over the past few days. [Ukraine Humanitarian Response 2023 | Digital Situation Reports \(unocha.org\)](#)

Australia, Belgium, Canada, Denmark, the European Union, Finland, France, Ireland, Luxembourg, the Netherlands, Norway, Spain, Sweden, Switzerland, and the United Kingdom call on Israel to take immediate and concrete steps to tackle record high settler violence in the occupied West Bank. 15 december. [Joint statement on settler violence on the West Bank - Government.se](#)

Israel-Gaza. Universitetens roll är en helt annan än att ta ställning i frågan. [Anders Q Björkman: Inte universitetens roll att tänka "rätt" | Anders Q Björkman | SvD](#)

27 december. Vetenskapsrådet får nytt uppdrag. [Uppdrag att kartlägga forskning om insatser, åtgärder och metoder för att förebygga brottslighet kopplad till kriminella nätverk -](#)

[Regeringen.se](#)

SOU 2023:97. 13 december. Betänkande av Utredningen om exitprogram för personer som är utsatta för prostitution. [Ut ur utsatthet - Regeringen.se](#)

Nya nationella riktlinjer 18 december. [Nationella riktlinjer: Graviditet, förlossning och tiden efter - Socialstyrelsen](#) ; Save the date!

Torsdagen den 8 februari 2024 bjuder Socialstyrelsen in till ett digitalt nationellt seminarium om riktlinjerna. Anmälan öppnar när webinarier publiceras i vårt kalendarium efter helgerna.

JO beslut. [Kritik mot psykiatrin inom två regioner för regelmässiga kontroller genom urinprov och blodprov som villkor för att patienter ska kunna få viss utredning eller behandling - JO - Riksdagens Ombudsmän](#)

På grund av hemtjänstens bristande kunskap om sjukdomsbilden lämnades en dement person utan stöd, vilket ledde till livshotande skador. [Dement blev utan mat – fick livshotande skador - Dagens Medicin](#)

Digitala vårdgivare. [Vart tar prioriteringsprinciperna vägen när vården digitaliseras? - Svenska Läkaresällskapet \(sls.se\)](#)

"KI och KS vill stryka ett streck över det förflutna och kirurgen Macchiarini. I stället krävs en oberoende utredning efter skandalen", skriver Bosse Lindquist. ["Macchiarini var inte ensam – men alla andra tvår sina händer" - DN.se](#)

Charlie Olofsson. [Vad krävs för att stänga av en student som stör? - Tidningen Curie](#)

New Research. [Time to move on from "doctor knows best", say experts, as study finds clinicians rank patient views as least important in diagnosis - King's College London \(kcl.ac.uk\)](#)

Bernard Lo. December 16. [Deciding for Patients Who Have Lost Decision-Making Capacity — Finding Common Ground in Medical Ethics | NEJM](#)

Belonging, Placement and Turfing. Where patients are thought to belong has substantial clinical and ethical heft in the everyday operations of the US health services sector. [Journal of Ethics | American Medical Association \(ama-assn.org\)](#)

Guidance about patient transfer practices and discharge planning. [AMA Code of Medical Ethics' Opinions Related to "Turfing" | Journal of Ethics | American Medical Association \(ama-assn.org\)](#)

Podcast. John Hopkins Berman Institute of Bioethics. Season 1 Finale. Playing God? *Back in the 1960s, a committee of seven Seattle residents met regularly to decide which patients with chronic kidney disease were "worthy" of life-saving dialysis. Whoever wasn't selected by the committee would likely die within months. An exposé of this so-called "God Squad" helped spark the formation of a new field: bioethics. In this prequel to playing god?, we'll find out how this committee made life-and-death decisions, and why something like it is unlikely to happen again.* [Prequel: The God Squad | playing god? \(pushkin.fm\)](#)

BBC Program. *Briefing Room.* 14 Dec 2023. [The Briefing Room - What can the UK learn from other countries about assisted dying? - BBC Sounds](#)

Föreningen Läkare för Miljön har tilldelats Statens medicinsk-etiska råds, Smers, etikpris 2023. [Läkare för Miljön får Smers etikpris](#)

PhD position. [Doctoral Research Fellow \(PhD\) in prestigious MSCA Doctoral Network on law and ethics of organoids \(253833\) | University of Oslo \(jobbnoige.no\)](#)

Vecka 50

"Precis som vi gjort i många konflikter världen över höjer vi rösten om situationen i Gaza. I veckan har vi skickat ett öppet brev till Sveriges regering där vi ber dem att göra allt som står i deras makt för att bidra till en omedelbar och långvarig vapenvila". [Gaza öppet brev | Läkare Utan Gränser \(lakareutangranser.se\)](#)

"Vi uppmanar Sveriges regering att arbeta för eldupphör i Mellanöstern och att stridande parter omedelbart och permanent, följer internationell humanitär rätt - för barnens skull". [Uttalande Barnläkarföreningen 231206 UÅ \(barnlakarforeningen.se\)](#)

SOU 2023:83. 7 december. [Samordnat juridiskt stöd och vägledning för hälso- och sjukvårdens digitalisering - Regeringen.se](#)

Regeringen redogörelse för hur den bedömer Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer:

[Riksrevisionens rapport om statens arbete med väntetider i vården - Regeringen.se](#) ; Rapporten: [I väntan på vård – ineffektiv statlig styrning för kortare köer | Riksrevisionen](#)

Dir. 2023:164. 8 december. [forstarkt-ai-formaga-i-sverige-dir.-2023164.pdf \(regeringen.se\)](#)

EU Council and EU Parliament strike a deal. 9 December. [Artificial intelligence act: Council and Parliament strike a deal on the first rules for AI in the world - Consilium \(europa.eu\)](#)

Laura Stark. [Medicine's Lessons for AI Regulation | NEJM](#)

Riksrevisionen. Ny granskning. 5 december. Rapport. [Brister i lärosätenas arbete med att hantera skyddsvärda forskningsdata | Riksrevisionen](#)

Projektledaren påpekar att skyddet av data blivit extra aktuellt med tanke på omvärldsläget. [Riksrevisionen: Lärosätena lyckas inte skydda forskningsdata - Universitetslärares \(universitetslararen.se\)](#)

Svenska läkaresällskapet är skeptiskt till förslaget att ge vårdnadshavare tillgång till sina barns journal även efter att barnet fyllt 13 år. [Tonåringars integritet skyddas inte i ny utredning - Dagens Medicin](#)

Debatt. *Psykiatrisk sjukvård har förvandlats till en slags "klassificeringscentral" av människor,* skriver psykiatererna Linda van Paaschen och Lena Nylander. [Diagnoserna slår ut psykiatriska vården, skriver psykiater | SvD Debatt](#)

Debatt. *Utomstående ser ofta all administration som patientfrånvänd, medan den i själva verket ofta handlar om patientcentrerade åtgärder,* skriver barnläkaren Jonas F Ludvigsson i en replik. [Administration är ofta patientcentrerade åtgärder" - Dagens Medicin](#)

Debatt. *Dagens vårdvalssystem ger vårdföretagarna förmåner som inte gäller vid offentlig drift.* [Dahlgren och Pelling: Gör inte om skolans systemfel i vården | SvD Debatt](#)

Krönika. Linus Källgård apropå diagnos-centrerade vårdförlopp: *"Jag föreslår en standardisering av patienterna".* ["Stuprör i vården leder till för många bananer" \(dagensmedicin.se\)](#)

Kirurgen, som förlorade mot sin tidigare arbetsgivare i tingsrätten, har begärt prövningstillstånd i Arbetsdomstolen. [Läkare överklagar visseblåardom till Arbetsdomstolen - Dagens Medicin](#)

Resultatet av en ny enkät. [Stor risk för repressalier för den som larmar - Sjukhusläkaren \(sjukhuslakaren.se\)](#)

Gemma Conroy. [Surge in number of 'extremely productive' authors concerns scientists \(nature.com\)](#)

Paul T. Menzel. [Does Calling Severe Anorexia a Terminal Condition Matter? - The Hastings Center](#)

Alderson P et al. *Living bioethics, theories and children's consent to heart surgery.* Clinical Ethics. 2023. <https://doi.org/10.1177/14777509221091086>

Who Are the Legal Parents? [Bioethical perspectives on the Israeli Assuta case of embryo mix-up \(progress.org.uk\)](#)

Podcast. Johns Hopkins Berman Institute of Bioethics & Pushkin Industries. *Researchers are developing a technology called in vitro gametogenesis (IVG), which can reprogram human cells—like a skin cell—to become eggs or sperm. When would it be ethically acceptable to try IVG to make a baby?* [The Future of Baby-Making | playing god? \(pushkin.fm\)](#)

Call for papers – Bioethics. Special Issue. Topic: *The role of medical ethics in the practices of assisted dying*. Deadline: 1st May, 2024. **See attached document.**

Vecka 49

A physician from Doctors Without Borders/Médecins Sans Frontières explains why health care is so vulnerable during war. [How the War in Gaza Has Devastated Hospitals | Scientific American](#)

Regeringen. Pressmeddelande. 30 november. [Det ska bli enklare för enskilda att jämföra vård- och omsorgsgivare - Regeringen.se](#) ; 1 december. [Skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter att få uppehållstillstånd av humanitära skäl - Regeringen.se](#)

Riksrevisionen. Ny granskning. [Stora brister vid återkallande av uppehållstillstånd | Riksrevisionen](#)

Vård- och omsorgsanalys. Ny rapport. *Erfarenheter av socialtjänstens stöd vid hedersrelaterat våld och förtryck*. [Bära eller brista | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](#)

Nytt från Socialstyrelsen. 1. [Fortsatt kraftig ökning av adhd-diagnoser - Socialstyrelsen](#) ; 2. [Socialstyrelsen: Onödig och skadlig vård behöver fasas ut - Socialstyrelsen](#) ; 3. [Nytt utbildningsmaterial ska stötta arbetet mot rasism i vården - Socialstyrelsen](#)

Pernilla Wallin har en sjukdom som sakta bryter ner hennes muskler – LGMD. Hon har lämnat in en begäran till Socialstyrelsen om läkarassisterat dödande. [Obotligt sjuka Pernilla, 39, vill få dödshjälp i Sverige \(tv4.se\)](#) ; Niels Lynöe. 29 november: [Aktiv dödshjälp i Sverige ännu långt borta \(tv4play.se\)](#)

Sveriges dyraste läkemedel. [Första patienten har fått genterapi Libmeldy - Dagens Medicin](#)

Patienttransporter ska samsas med självkörande robotar. [Skånesjukhusets robotar försenar patienttransporter \(dagensmedicin.se\)](#)

Läkarförbundet försöker påverka regeringens utredning. [SLF markerar på nytt mot informationsplikten i skrivelse \(lakartidningen.se\)](#)

Göteborgs universitet utreds av Justitieombudsmannen. [JO utreder läkarutbildning efter anmälan från underkänd student \(lakartidningen.se\)](#)

Jin K. Park et al. *What Kind of Popular Participation Does Bioethics Need? Clarifying the Ends of Public Engagement through Randomly Selected Mini-Publics*. The American Journal of Bioethics <https://doi.org/10.1080/15265161.2023.2272918>

Samuel Doernberg & Robert Truog (2023). *Spheres of Morality: The Ethical Codes of the Medical Profession*. The American Journal of Bioethics. <https://doi.org/10.1080/15265161.2022.2160514>

Podcast. Johns Hopkins Berman Institute of Bioethics & Pushkin Industries. [Miracle Drugs, Million Dollar Price Tags - playing god? - Omny.fm](#)

Michael Cook. [Last Australian state finally launches 'assisted dying' - BioEdge](#)

Esther Braun et al. [Assisted suicide and the discrimination argument: Can people with mental illness fulfill beneficence- and autonomy-based eligibility criteria? - Braun - Bioethics - Wiley Online Library](#)

Lundahl A et al. *Is compulsory care ethically justified for patients with borderline personality disorder?* Clinical Ethics. 2023;0(0). <https://doi.org/10.1177/14777509231216036>

Brundage, J., Kates, O.S. *Outcomes, Attitudes, and Updated Ethical Analysis of Early Liver Transplantation for Severe Alcoholic Hepatitis*. Curr Transpl Rep (2023). <https://doi.org/10.1007/s40472-023-00417-1>

Drezga-Kleiminger et al. *Should AI allocate livers for transplant? Public attitudes and ethical considerations*. BMC Med Ethics. <https://doi.org/10.1186/s12910-023-00983-0>

Pär Segerdahl. [How do we find out if drugs are safe for groups excluded from clinical trials? - The Ethics Blog \(uu.se\)](#)

12 december. Rome. The Council of Europe is organising a Conference (live streamed). [Conference on Health Literacy and Human Rights - Human Rights and Biomedicine \(coe.int\)](#)

Oxford Global Health and Bioethics. Call for Abstracts. Deadline 5 february 2024. [Conference — Global Infectious Disease Ethics Collaborative \(oxjhubioethics.org\)](#)